

Kyberprostor a informační bezpečnost

Abstrakt

Disertační práce se věnuje bezpečnosti informací v kyberprostoru a kybernetické bezpečnosti. Z hlediska zájmu akademické obce se jedná o opomíjenou oblast, ačkoli kybernetická bezpečnost je jedním ze základních předpokladů nerušeného výkonu veřejné správy.

Práce pojednává o tématu v širších teoretických i praktických souvislostech. S ohledem na stěžejní vliv probíhajících technologických změn ve společnosti na právní úpravu i praxi nabízí první část vzhled do problematiky pomocí rozboru klíčových společenských proměn souvisejících s digitální revolucí a globalizací, hodnot informační společnosti, principů právní úpravy kybernetické bezpečnosti i otázek působení práva v kyberprostoru.

Druhá část pojednává o úloze veřejné moci na zajištění informační bezpečnosti v kyberprostoru. Rozebrány jsou pojmy kybernetické obrany a kybernetické bezpečnosti. Bezpečnost informací a dat je v práci charakterizována skrze složky důvěrnosti, integrity (celistvosti) a dostupnosti. S ohledem na častý mezinárodní prvek se práce věnuje i pohledu mezinárodního práva na kybernetické operace díky rozboru vybraných pravidel druhé verze Tallinnského manuálu. Řešeny jsou zejména problémy přičitatelnosti kybernetických útoků státu, zpětný hacking (*hack-back*) a okolnosti vylučující protiprávnost kybernetických operací.

Třetí část se věnuje zákonu č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zabývá se především systémem zajištění kybernetické bezpečnosti skrze bezpečnostní opatření preventivního charakteru i skrze opatření v užším slova smyslu, jimiž jsou varování, reaktivní opatření a ochranná opatření. Ve snaze propojit teoretickou a aplikační rovinu jsou rozebrána dosud vydaná opatření ústředního správního úřadu kybernetické bezpečnosti a analyzován jejich dopad v podmínkách České republiky. Prostor je věnován i souvisejícím zákonným institutům, jakými jsou povinnost předat data, provozní údaje a informace, nápravná opatření, týmy reagující na počítačové bezpečnostní incidenty a parlamentní kontrola výkonu správy v oblasti kybernetické bezpečnosti.

Disertační práce pojednává o případech narušení bezpečnosti informací, jurisdikčních konfliktech, mezinárodní odpovědnosti státu v kyberprostoru, a o dalších souvisejících tématech. Přes specifika kybernetického prostředí je právo obhajováno jako vhodný nástroj regulace, přičemž je současně zdůrazněn požadavek trvat na ústavním principu vázanosti státní moci zákonem i v kybernetickém prostředí.